

Clauiger ille pius puppis doctusq; magister

123

P I S A N A.

124

Et tamen infernas nemo vitaverat ædes,  
Unde Dei pietas hominum fera funera cernens,  
Ut saluaret eos emisit ab æthere Natum,  
Et ne vana forent ea quæ sacrata canebant  
Ora prophetarum, cœli rex est homo factus.  
Sic hominum factor fumens de Virgine carnem  
Serviles habitus hominum portavit ad usus,  
Perque suam mortem cum crimine morte necata  
Captivas animas de gurgite traxit averni.  
Hac ferie Domini salvavit gratia gentes,  
Vēnit & in cunctam benedictio posteritatem.  
Cujus Apostolico dum præsidet agmine Petrus,  
Ob fidei sacræ confessam credulitatem  
Esse pius meruit cœlestis clauiger aulæ.  
Ille tenet claves qui rexit in æquore naves.  
Vos in nave sua mundana per æquora portet  
Incolumes, puppisque suæ vos esse ministros  
Remigio dignos imploret cunctipotentem,  
Ut possitis eos tutos ducere per æquor,  
Gurgite quos sacrosanctum Baptisma piavit.  
Ergo docete viros chari pia dogmata fratres,  
Ac monitis sanctis à criminibus prohibete,  
Ut valeatis eos ad cœlica ducere regna,  
Deficiat vobis ut numquam cœlica merces,  
Quam Dominus solis concessit habere beatis,  
Exemplo Christi, cuius regit omnia virtus,  
Captivos fratres, quos barbarus opprimit hostis  
Liberet à sævo fratrum pia cura tyranno.  
Fratribus, & domino quantum debetis amoris  
Præmonuit Petrus cum præcessore magistro.  
Pro Petro Christus, cunctisque fidelibus extat  
In Cruce cōfixus, pro quo Petrus in cruce tensus;  
Fratribus unde suis succurrere nemo recusat.  
Fratres quippe suos Judas: Patriarcha nepotem  
Abraham dilectum de nexibus eruit hostis.  
Hi quibus est licitū feriant mucronibus hostem;  
Hos hominum factor sævo defendat ab hoste.  
Quæ modo sunt scripta sunt pontificalia dicta.  
Nunc levitarum vir nobilis, & bene charus  
Ista satis melius quærenti narret Obertus.

Explicit Liber Secundus.

### INCIPIT LIBER TERTIUS.

Q Uem colit interea tellus Balearica Regem  
Herare Declus Burabē perterritus istis  
Confususque in centum convocat omnes  
Causas majores per quos tractare solebat:  
Consilium quorum plano sermone requirit,  
Sive Moabit optarent tradere terram,  
An cum Pisani aliquod conjungere fœdus.  
Respondere viri soliti majora referre,  
Et qui noscuntur aliis præcedere sensu:  
Turba fumus, famulique tui, quodcumq; videtur  
In ratione tibi constantius eximiumque,  
Nos sinē lite sequi confestim disce paratos.  
Respice nulla minùs populū quæ bellā volentem  
Sedula velle suo tua gens in pace maneret.  
Hæc nā culpa gravis dedit horrida scandala no-  
Undique gauderent Baleari subdita regno, (bis.  
Si cum Pisani nos fœdus habere daretur.  
Inque Moabit nobis fiducia clara  
Non bona sperat, tantum convicia præfunt  
Quos tolerare gemunt Hispanæ gaudia terræ.  
Respice Dertarē quid agant, quantaque Dianam  
Clade premant, nostras miseratus mēte querelas  
Accipe: captivos omnes perquirere serva  
Et melius tracta, quia pax, & vita per illos.  
Ac regnum pariter tibi concedetur, honorque.  
At non habitis nunquam sedabitur hostis,  
Christicolis quoniam qui pro pietate laborant

A Cara magis essent captorum corpora fratrum,  
Quam videatur eis regnorum copia centum.  
His habitis verbis regis præcordia diri  
Contremuere metu; captivos protinus omnes  
Præcipit inquiri spassim, veteresque, novosque  
Tunc de bono rate quos fors, ventus, & unda  
Vexerat invitos curat tractare decenter.  
Pisani etiam chartam pro tempore scripsit;  
In qua Pontificem, patres, populumque salutat.  
Qui quamvis prorsus diversum mente retractet,  
Ditæ verba tamen mittens, nil supplicat hostis;  
Se se constantem sinē proditione fatetur.  
Ampuriæ Comitum testem narrantibus addit,  
Jerusalem dicens peregrino dum petit actu  
Conspiciæ famæ motus Comes Ampuriensis  
B Illius illam servavi fœdere terram:  
Nullum quippe virum bello seu pace fefelli.  
Si Pisana manus mecum vult pacis habere  
Fœdera, continuo captivos reddo, measque  
Dono paratus opes, linquat mea regna, suatque  
Impensas reddam pariter, pretiumque laboris.  
At si fortē suis armis contendere mavult,  
Bellandoque meam putat armis vincere gentem,  
Ubi communi cum se defendat ab urbe  
Urbs, nihilum faciunt ejus mea regna labores.  
His intellectis chartam Pisana recepit  
Et respondetur brevibus sermonibus illis,  
Qui tales apices, & talia scripta tulerunt  
Nil tolerare mali portantes nuntia lex est.  
Communis vris debemus moribus uti.  
C Non possunt jungi cum vestro fœdera rege,  
Nec fas est nobis ullam sibi reddere pacem,  
Ni prius in vestras conduxerit agmina terras.  
Rex qui cuncta videns Iudex cognoscitur æquus  
Illuc decernat Iudex pius ille patenter  
Internos cunctos hominum qui judicat actus.  
Præter eas alias fertur misisse lituras,  
Quæque suis notis mitissima verba reportent:  
Privatis etiam multum promittit in illis;  
Albitione satum verbis commendat amicis,  
Atque memor maneat peracti fœderis ejus,  
Quod cum Mugeto genitor retinebat, avusque  
Juxxit, & ex multo tenuit jam tempore Petrus.  
Rex fuerat Baleæ, Mugetus rexque Dianæ,  
Invasit Sardos rapida præstantior ira.  
D His igitur properè violento Marte subactis,  
Omnia cum plena tenuit montana tyrannus,  
Huius Alphæus populus mox concitus actis  
Conscendit celeres fulcantes æquora naves.  
Tunc non erubuit quisquam de nobilitate  
Viribus æquoreas remos urgere per undas  
Si levis extiterat, vel tota remanserat aura,  
Optatos cursus robur commune replebat.  
Qualiter accipitres pavidas petiere columbas,  
Et sicut Libyci poscunt armenta leones,  
Tunc cum longa fames, & viscera serpit eorum,  
Sic sic accelerant, sic poscunt bella frementes,  
Quos Pisana manus sævos ductabat in hostes.  
Sardinæ postquam poterant de litore cerni  
Eximias ratibus gestantia vela phalanges,  
E Rex cum gente sua terras fugiendo reliquit.  
Heroës igitur suscepta laude triumphi,  
Victores redeunt, fines intrantque paternos.  
Post illum verò Mugetus concitus annum  
Perduxit Mauros in Regnum Caralitanum,  
Et numero primos excedunt posteriores  
Robora Maurorum quo scilicet edificante  
Subsidiabantur Sardorum corpora muris,  
Quique die tota latices, & fæta ferebat  
Impositus muro, murum pro caute replebat.  
Multi Sardorum, quos presserat ira tyranni,  
Tam sævæ mortis pœnas habuisse putantur.  
Hinc Pisanus honor vires, animosque resumens  
Non